

HRVATSKA POLJOPRIVREDNA KOMORA

Ulica grada Vukovara 78, 10116 Zagreb, HRVATSKA

Tel: +385 (01) 6109 809

komora@komora.hr www.komora.hr

OIB: 70354371893

-PRIOPĆENJE ZA MEDIJE-

Zagreb, 17. kolovoza 2026.

Otvorene pismo predsjednika Hrvatske poljoprivredne komore poljoprivrednicima i javnosti:

Sami opet snosimo posljedice suše - ne tražimo novac zato što nam je teško, nego kapital zato što se moramo promijeniti

Povodom katastrofalne suše koja i ove godine utječe na poljoprivrednu proizvodnju te velikih poremećaja na tržištu poljoprivrednih proizvoda gotovo u svim sektorima proizvodnje, predsjednik Hrvatske poljoprivredne komore Željko Mihelić uputio je danas, 17. kolovoza 2026. godine, otvoreno pismo poljoprivrednicima, javnosti i Vladi RH. U njemu, među ostalim, poziva na nužnost osnivanja snažnog domaćeg Fonda za restrukturiranje, prilagodbu klimatskim promjenama i povećanje konkurentnosti hrvatske poljoprivrede.

Pismo donosimo u cijelosti:

Pišem ovo pismo kao poljoprivrednik. Kao čovjek koji zna što znači posijati, čekati, ulagati i na kraju gledati u nebo. Kao stočar koji zna da se o stoci mora brinuti svaki dan, bez obzira na vrijeme, cijene, tržište ili vlastite probleme. I upravo zato mislim da smo došli do trenutka kada jedni drugima moramo reći ono što možda nije uvijek ugodno čuti.

Prije svega mi poljoprivrednici. Ali i država. I javnost.

O suši obično počnemo ozbiljno govoriti kada je već kasno. Kada se vidi šteta. Kada počnemo računati koliko je manje proizvedeno. Kada čovjek koji je cijelu godinu radio i ulagao shvati da se dio tog rada može pretvoriti u gubitak. Tada tražimo pomoć. I razumijem zašto. Čovjeku kojemu je suša uništila proizvodnju pomoć treba. Ali ako nakon svake suše samo procijenimo štetu i tražimo novac kojim ćemo pokriti dio gubitka, nismo riješili problem. Samo smo ga pomaknuli za godinu dana. Jer ovo više nije pitanje jedne loše godine. Uvjeti u kojima proizvodimo mijenjaju se. Temperature rastu. Toplinski valovi postaju sve češći. Sušna razdoblja postaju ozbiljniji proizvodni rizik, a vode često nema upravo onda kada je biljci i životinji najpotrebnija. Ne

moramo se oko svega slagati. Možemo raspravljati o uzrocima klimatskih promjena, politikama i mjerama. Ali ne možemo raspravljati s onim što svaki poljoprivrednik vidi na svojoj zemlji.

Ako se mijenjaju uvjeti proizvodnje, mora se mijenjati i način na koji proizvodimo.

I to nije pitanje ideologije. To je pitanje opstanka.

Hrvatska ima vodu. Ali nije dovoljno imati vodu. Moramo je znati dovesti tamo gdje je potrebna i koristiti je tamo gdje može stvoriti ekonomsku vrijednost. Na razini Europske unije 2023. godine stvarno je navodnjavano oko 6,5 posto korištene poljoprivredne površine. Ne želim od jednog podatka praviti cijelu priču, ali ne možemo budućnost hrvatske poljoprivrede graditi na nadi da će kiša pasti upravo onda kada nam treba. I tu dolazimo do pitanja koje često preskočimo.

Što ćemo tom vodom proizvoditi?

Jer voda košta. Energija košta. Rad košta. Tehnologija košta. Kapital košta.

Ako sve to ulažemo u proizvodnju, onda ta proizvodnja mora stvarati dovoljno vrijednosti da poljoprivrednik od nje može živjeti. Zato moramo početi razmišljati drugačije. Ne samo kako proizvesti više tona, nego kako proizvesti **više vrijednosti**. Moramo razmišljati o proizvodnji, ali i o preradi, skladištenju, hlađenju, pakiranju, kvaliteti i tržištu. I prije svega o tome što ostaje poljoprivredniku nakon što njegov proizvod napusti gospodarstvo.

Ponekad je najbolje prestati govoriti velikim riječima i pogledati brojke.

Kod povrća je slika jasna.

2013. godine smo proizvodili 215.826 tona povrća.

2014. godine 208.764 tone.

Istodobno domaća proizvodnja pokriva manje od polovice domaćih potreba.

Kod kravljeg mlijeka pad je još ozbiljniji.

2013. godine proizvodili smo 696,1 milijun litara.

2014. godine 454,3 milijuna litara.

To je pad od gotovo 35 posto.

Ne iznosim ove podatke da bih nekoga prozivao. Ne želim tražiti krivca. Želim postaviti pitanje koje moramo postaviti sami sebi:

Želimo li da Hrvatska proizvodi hranu za svoje građane ili ćemo sve više ovisiti o uvozu?

To pitanje nije samo pitanje poljoprivrednika. To je pitanje svih nas.

Kao stočar ne mogu govoriti o budućnosti hrvatske poljoprivrede, a preskočiti ono što se događa sa stočarstvom. Ne želim da hrvatsko stočarstvo postane još jedna proizvodnja o kojoj ćemo jednog dana govoriti u prošlom vremenu. Ali moramo biti poštteni i prema sebi.

Nije rješenje u tome da svake godine samo pitamo koliko još potpora možemo dobiti. Potpora može pomoći. Ali potpora sama po sebi ne stvara konkurentnu proizvodnju. Moramo stvarati veću

vrijednost. Mlijeko ne mora biti samo sirovina. Može biti sir, proizvod s oznakom kvalitete ili domaći proizvod koji na tržištu vrijedi više.

Isto vrijedi za meso. Ako već proizvodimo, moramo napraviti više da veći dio vrijednosti ostane onome tko proizvodi. To znači povezivanje proizvodnje, prerade, kvalitete i tržišta.

To je teži put, ali drugog ozbiljnog puta nema. I o tome moramo govoriti i izvan farmi.

U Lici, Dalmaciji, Istri i drugim dijelovima Hrvatske stoka je stoljećima održavala prostor. Pašnjaci su bili u funkciji. Ljudi su živjeli od zemlje. Danas, kada stoke nestaje, dio tih površina ostaje bez proizvodne funkcije. Zarasta. Najprije travom i korovom. Zatim grmljem, a onda šumom.

Povećava se količina suhe i drvenaste vegetacije, odnosno gorivog materijala. U uvjetima visokih temperatura i suše to povećava i požarni rizik. Ne tvrdim da je zarastanje poljoprivrednih površina uzrok svakog požara. Ali bilo bi neodgovorno praviti se da nije važno kako izgleda prostor koji godinama nitko ne koristi. Zato moramo, tamo gdje za to postoje prirodni i gospodarski uvjeti, vratiti stoku na pašnjake. Ne samo zbog stočara. Ne samo zbog mesa i mlijeka. Nego i zbog zemlje, ljudi i prostora u kojem živimo.

Ali sada dolazim do možda najtežeg dijela ovog pisma. Nije dovoljno reći državi što mora napraviti. Moramo reći i sebi što moramo napraviti.

Ne možemo tražiti od države da financira budućnost hrvatske poljoprivrede, a sami proizvoditi kao da se ništa nije promijenilo. Moramo biti spremni mijenjati proizvodnju. Mijenjati tehnologiju. Mijenjati strukturu proizvodnje tamo gdje je to potrebno. Povezivati se. Prerađivati. Skladištiti. Navodnjavati tamo gdje je to ekonomski opravdano. Proizvoditi ono što tržište može platiti. I preuzeti svoj dio odgovornosti.

To je cijena vjerodostojnosti. Ali postoji problem.

Ova velika promjena košta.

Navodnjavanje košta. Novi nasad košta. Plastenik košta. Hladnjača košta. Skladište košta. Prerada košta. Nova tehnologija košta. A hrvatski poljoprivrednik nema beskonačan kapital. Zato moramo postaviti pitanje koje više ne možemo izbjegavati:

Tko će financirati promjenu?

Moj odgovor je jasan. Ne može je financirati samo poljoprivrednik. Ali ne može je financirati ni država umjesto njega. Poljoprivrednik mora uložiti svoj kapital i preuzeti svoj dio rizika. Država mora stvoriti uvjete. A financijski sustav mora omogućiti da se ulaganja dogode.

Zato smatram da Hrvatskoj treba snažan domaći fond za restrukturiranje, prilagodbu klimatskim promjenama i povećanje konkurentnosti hrvatske poljoprivrede.

Ne još jedan fond da bismo imali još jedan natječaj. Ne novac koji ćemo svake godine dijeliti kako bismo pokrivali posljedice iste proizvodne slabosti. I ne fond koji će održavati stari model proizvodnje.

Treba nam kapital za promjenu. Za navodnjavanje tamo gdje ono ima ekonomskog smisla. Za nove proizvodnje koje mogu stvarati veću vrijednost. Za preradu, skladištenje i hlađenje. Za

tehnologiju. Za povećanje produktivnosti. Za smanjenje klimatskog rizika. Za ulaganja koja će omogućiti da jedan hektar, jedno grlo ili jedan sat rada stvaraju veću vrijednost.

Ne trebamo fond za preživljavanje starog modela. Trebamo fond koji će pomoći da stvorimo novi.

To je razlika između pomoći i investicije. Između saniranja posljedica i stvaranja budućnosti.

Ovo želim reći posebno jasno. **Ne tražim novac zato što je poljoprivredniku teško.**

Teško nam je bilo i prije. Poljoprivrednik je navikao na rizik. Navikao je na kišu, mraz, sušu, tržište i neizvjesnost. Ali danas se mijenja nešto što nije u našim rukama.

Mijenjaju se uvjeti u kojima proizvodimo.

Zato tražimo kapital - za prilagodbu, za investicije, konkurentnost, proizvodnju koja će biti otpornija na ono što dolazi. I očekujem da i mi poljoprivrednici budemo spremni na ono što taj kapital znači. On ne smije služiti tome da ostanemo isti.

On mora služiti tome da postanemo bolji.

Poljoprivrednik nije čovjek kojemu svake godine treba nešto nadoknaditi. Poljoprivrednik je proizvođač. Poduzetnik. Čovjek koji ulaže vlastiti novac, vlastiti rad i vlastiti rizik. Država mu ne treba biti zamjena za tržište. Ali država mora biti partner u stvaranju uvjeta u kojima se može ulagati i proizvoditi. Od države zato moramo tražiti nešto više od jednokratne pomoći.

Tražimo politiku koja će ulagati u sposobnost hrvatske poljoprivrede da sama stvara prihod. To je puno ozbiljniji zahtjev. I puno teži. Ali upravo zato ga trebamo postaviti.

Ovo govorim i poljoprivrednicima i javnosti. Poljoprivrednicima govorim: ne možemo sve promijeniti preko noći. Ali moramo početi. Ne možemo svaki problem riješiti državnim novcem. Ali možemo tražiti kapital koji će nam omogućiti da sami napravimo iskorak. Ne možemo zaustaviti svaku klimatsku promjenu. Ali možemo odlučiti koliko ćemo biti spremni na njezine posljedice.

A građanima Hrvatske poručujem:

Nemojte hrvatsku poljoprivredu gledati samo kada poskupi hrana. I nemojte je se sjetiti samo kada dođe suša. Hrana se ne pojavljuje na polici trgovine. Netko je mora proizvesti. Na zemlji. U staji. U voćnjaku. U vinogradu. Na pašnjaku. U plasteniku.

I taj čovjek danas mora donijeti odluku hoće li moći nastaviti proizvoditi.

Kao predsjednik Hrvatske poljoprivredne komore ne želim ovo pismo pretvoriti u još jedan sukob s politikom. Ne želim tražiti krivca. Ne želim prozivati pojedince. Ali ne želim ni šutjeti kada mislim da moramo napraviti više.

Uloga Komore nije samo govoriti kada je poljoprivredniku teško. Naša je odgovornost govoriti i onda kada moramo poljoprivrednicima reći ono što možda ne žele čuti.

Moramo se mijenjati. Ali isto tako moramo reći državi ono što možda ni ona ne želi čuti: **nije dovoljno svake godine gasiti požar nakon što nastane šteta.**

Moramo ulagati prije nego što šteta nastane. Moramo financirati prilagodbu. Moramo stvarati proizvodnju koja će biti otpornija, produktivnija i konkurentnija. I moramo imati hrabrosti reći da za to treba ozbiljan kapital.

Unatoč svemu što danas izgleda loše, ne mislim da hrvatska poljoprivreda nema budućnost. Naprotiv. Imamo zemlju, vodu, ljude koji znaju proizvoditi. Imamo tradiciju, znanje. Imamo tržište od četiri milijuna ljudi, ali i tržište EU od stotina milijuna potrošača. Ali moramo biti iskreni. **Tradicija je važna. Na njoj smo izgradili hrvatsku poljoprivredu, ali ona nije strategija.**

Kanadski premijer Mark Carney ove je godine u Davosu rekao jednu jednostavnu rečenicu: „**Nostalgija nije strategija.**“ Mislim da tu rečenicu moramo razumjeti i u hrvatskoj poljoprivredi. Ne trebamo se odreći onoga što znamo. Ne trebamo se odreći iskustva svojih roditelja i djedova. Ali ne možemo budućnost graditi samo na onome što smo radili jučer.

Tradicija nam govori odakle dolazimo. Strategija mora pokazati kamo idemo.

A kamo želimo ići?

Prema poljoprivredi koja će proizvoditi više vrijednosti, bolje koristiti vodu i zemlju, biti otpornija na klimatske promjene i omogućiti čovjeku koji radi na zemlji da od svog rada može živjeti. To znači sačuvati ono što vrijedi iz naše tradicije, ali imati hrabrosti mijenjati ono što više nije dovoljno za budućnost. Hrvatska poljoprivreda može biti snažnija nego danas.

Ali neće postati snažnija tako da samo čekamo bolju godinu. Postat će snažnija ako investiramo u ono što će vrijediti i kada godina ne bude dobra.

Danas poljoprivrednik plaća cijenu suše. Sutra će možda plaćati još veću cijenu ako ništa ne promijenimo. A ako ne promijenimo proizvodnju, račun neće na kraju ostati samo na poljoprivredniku. Plaćat će ga potrošač. Plaćat će ga država. Plaćat će ga gospodarstvo.

Plaćat ćemo ga svi kroz veću ovisnost o uvozu i manju sigurnost vlastite proizvodnje hrane.

Zato ovo nije pitanje samo poljoprivrednika. **Ovo je pitanje Hrvatske.**

Ne tražim da država samo nadoknađuje ono što je suša uništila. Tražim da napravimo nešto puno važnije: **da financiramo promjenu prije nego što nas na nju natjera još veća šteta.**

Ne tražim novac zato što nam je teško. **Tražim kapital zato što se moramo promijeniti.**

To je moj stav kao poljoprivrednika, kao stočara i to je stav Hrvatske poljoprivredne komore.

Ne želimo poljoprivredu koja će svake godine čekati pomoć. Želimo poljoprivredu koja će biti dovoljno snažna da sama stvara vrijednost, dovoljno otporna da izdrži promijenjene uvjete i dovoljno konkurentna da u Hrvatskoj i Europi ima svoju budućnost.

Za to nam ne treba još jedno obećanje. **Treba nam odluka. I treba nam kapital za promjenu.**

Željko Mihelić

predsjednik Hrvatske poljoprivredne komore